

PŘÍŠERY Z HLUBIN

Jak se oceány zaplňovaly rybami, některé druhy začaly dorůstat děsivých rozměrů. K největším rybám patřil *Dunkleosteus*, který byl dlouhý jako autobus.

Dunkleosteus byl opancéřovaný kostěnými deskami, jež mu chránily hlavu a krk. Zbytek těla zřejmě žádný pancíř nechránil, ale predátor jeho velikosti se nepřítel obávat nemusel.

Místo zubů měl *Dunkleosteus* v čelistech sekáčkovité kostěné výčnělky, jimiž mohl snadno rozdrtit krunýř jiných **pancířnatých tvorů**.

ROZMĚRY

Dunkleosteus
dosahoval délky 10 m.

👉 *Dunkleosteus* vážil přes 3 tuny, což je asi čtyřikrát více, než váží dnešní velký bílý žralok. Byl schopen vyvinout stejně mocný skus jako *Tyrannosaurus rex*.

ZAJÍMAVOST

Některé fosilní nálezy vykazují známky kousnutí jiným jedincem téhož druhu. *Dunkleosteus* byl tedy nejspíše kanibal – požíral své příbuzné!

VIZITKA

Dunkleosteus

SKUPINA pancířnatí – Placodermi

OBDOBÍ svrchní devon

POTRAVA žraloci, ostatní ryby, amoniti

FOSSIL SITES severní Afrika, Evropa, Severní Amerika

● naleziště zkamenělin

👉 *Bothriolepis* byl vybaven pancířem podobně jako *Dunkleosteus*. Tato ryba ale dorůstala pouhých 30 cm a pravděpodobně nežila v moři, ale v řekách.

OBŘÍ ŽRALOCI

Praví žraloci se objevili před více než 400 miliony let a odpradávná patří k dravým predátorům. Mezi pravěkými obyvateli oceánů plavaly také trnoploutvé ryby.

Trnoploutvé ryby sice neřadíme do rodiny žraloků, ale jejich těla byla žraločím velmi podobná. Z jejich ploutví trčely ostré trny na obranu před predátory. Živily se zřejmě rybami, korýši a červy.

Největším pravým žralokem pravěku byl *Megalodon*. Naposledy lovil v mořích asi před 1,5 milionem let. Podobal se současnému velkému bílému žralokovi, jen s tím rozdílem, že byl třikrát větší a dvacetkrát těžší!

VIZITKA

Megalodon

SKUPINA žraloci – Selachii

OBDOBÍ neogén

POTRAVA velká mořská zvířata

NALEZIŠTĚ po celém světě

● naleziště zkamenělin

☛ *Megalodon* byl vyzbrojen více než 250 obrovskými dýkovitými zuby. Zkameněliny jeho zubů bývaly kdysi považovány za jazyky draků a jiných bájných nestvůr.

ROZMĚRY

Megalodon
dorůstal délky 18 m.

BLÍZCÍ PŘÍBUZNÍ

Megalodon byl členem stejné rodiny jako současný velký bílý žralok, žralok mako nebo žralok sledový. Všichni jsou to velcí rychlí predátoři stejně jako jejich dávný předek.

☛ Ozubená tlama *Megalodona* byla tak veliká, že by snadno pohltila celého člověka. Jednou týdně vypadávaly žralokovi zlomené a opotřebované zuby a na jejich místě hned narostly nové.

RYBÍ PLOUTVE

Po miliony let se ryby všelijak vyvíjely, aby se z nich stali rychlejší plavci a zdatnější lovci.

VIZITKA

Xiphactinus

SKUPINA lalokoploutví – Actinopterygii

OBDOBÍ svrchní křída

POTRAVA velcí mořští živočichové

NALEZIŠTĚ Severní Amerika, Evropa, Austrálie

 naleziště zkamenělin

Některým rybám narostly ploutve, jež se daly rozvinout jako vějíř a umožňovaly ovládat směr pohybu. Jednou z největších ryb byl *Xiphactinus*, nelítostný predátor se špičatými tesáky o délce 10 cm.

Dalším druhem byly **lalokoploutvé ryby**, jejichž ploutve tvořily svaly. Lalokoploutví využívali těchto ploutví i pro pohyb na souši, když se přemísťovali z jedné tůně do druhé. Postupem času se ploutve přeměnily v končetiny prvních čtyřnohých suchozemských zvířat.

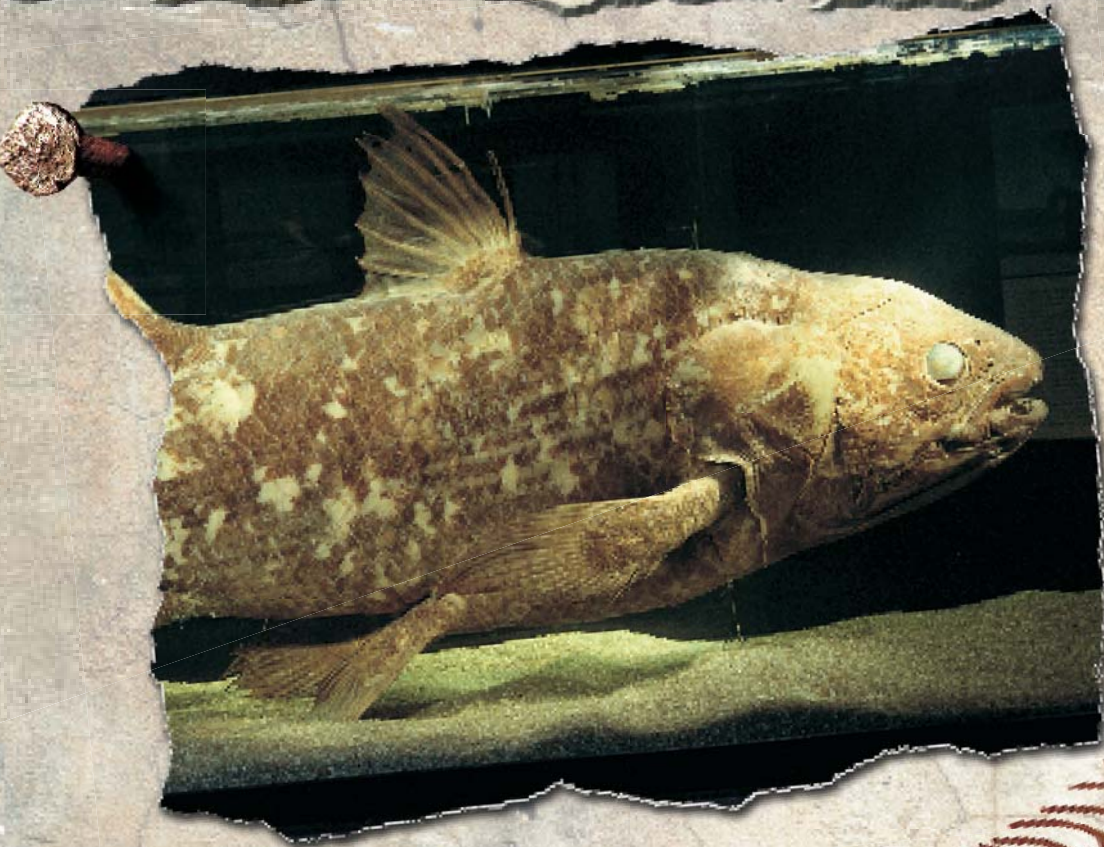
ROZMĚRY

Xiphactinus
měřil 5 m.

🕒 Lalokoploutvé ryby zvané latimérie žily před více než 70 miliony let. Dva druhy přežily dodnes a obývají hlubiny Indického oceánu.

🕒 *Xiphactinus* byl dlouhý, štíhlý a rychlý lovec. Jeho druh vymřel s dinosaury před 65 miliony let.

ZAJÍMAVOST

Uvnitř fosilie jedince druhu *Xiphactinus* byl nalezen zkamenělý *Gillicus*, kterého ryba pozřela těsně před svou smrtí. *Gillicus* byl přitom ryba měřící 1,8 m!